

Najważniejsze przesłania dla specjalistów w dziedzinie profilaktyki i kontroli zakażeń oraz epidemiologów szpitalnych

---

Zadania

---

1. Zadaniem tych osób jest zapewnienie wdrożenia podstawowych elementów programu profilaktyki i kontroli zakażeń szpitalnych [82,84,85] [uzgodnione stanowisko ekspertów]. Zalicza się do nich:
  - a) doszkalać i szkolenia,
  - b) zasady postępowania i procedury,
  - c) techniki aseptyczne oraz interwencje kliniczne,
  - d) higienę rąk,
  - e) odkażanie narzędzi i sprzętu,
  - f) dekontaminacja środowiska,
  - g) bezpieczeństwo wody,
  - h) szczepienia pracowników ochrony zdrowia wraz z zachowaniem higieny pracy,
  - i) współpracę z organizacjami ds. zdrowia publicznego,
  - j) włączenie profilaktyki i kontroli zakażeń do wszystkich zasad postępowania oraz
  - k) zapewnienie, że wszyscy pracownicy – od zarządu po obsadę oddziałów – znają swoją rolę w programie profilaktyki zakażeń.
2. Do pozostałych zadań zalicza się [31,42,56,82,85-87]:
  - a) koordynację szpitalnych programów monitorowania oraz profilaktyki i kontroli zakażeń związanych z opieką zdrowotną;
  - b) zapobieganie zakażeniom związanym z opieką zdrowotną oraz transmisji mikroorganizmów dzięki zapewnieniu dostępności wytycznych, protokołów postępowania i list kontrolnych dotyczących profilaktyki i kontroli zakażeń;
  - c) przekazywanie informacji dotyczących lokalnych modeli mikrobiologicznych i schematów antybiotykooporności;
  - d) monitorowanie przestrzegania wytycznych dotyczących profilaktyki i kontroli zakażeń;
  - e) przeprowadzanie kontroli oraz ogłaszanie danych dotyczących wyników monitorowania zakażeń związanych z opieką zdrowotną;
  - f) zintegrowanie programów szpitalnej polityki antybiotykowej z polityką i programami dotyczącymi profilaktyki i kontroli zakażeń;
  - g) doszkalać wszystkich pracowników służby zdrowia w zakresie zasad profilaktyki i kontroli zakażeń umożliwiających ograniczenie transmisji zarówno bakterii opornych, jak i wrażliwych na antybiotyki.

Przykład

3. Grecja – trwający trzy lata wieloaspektowy program kontroli zakażeń mający na celu opanowanie rozprzestrzeniania się bakterii opornych na karbapenemy na oddziale hematologii szpitala trzeciego poziomu referencyjnego doprowadził do zmniejszenia liczby zakażeń wywoływanych przez te bakterie [88].
4. Włochy – czteroletni program kontroli zakażeń pozwolił zmniejszyć częstość występowania zakażeń i przypadków kolonizacji bakteriami opornymi na karbapenemy w szpitalu klinicznym. W programie tym uwzględniono zasady zarządzania antybiotykoterapią ukierunkowane na stosowanie karbapenemów [62].
5. Internetowy informator ECDC (łącze) zawiera zasoby dotyczące profilaktyki i kontroli zakażeń związanych z opieką zdrowotną.

Co można zrobić

---

6. Sporządzić łatwo i zawsze dostępne instrukcje dotyczące metod profilaktyki i kontroli zakażeń w celu ograniczenia liczby zakażeń związanych z opieką zdrowotną oraz transmisji mikroorganizmów. Instrukcje te mogą zawierać wytyczne, protokoły postępowania i listy kontrolne [uzgodnione stanowisko ekspertów].
7. We współpracy z administracją szpitala organizować i promować wydarzenia o charakterze edukacyjnym, kursy i spotkania mające na celu utrwalenie wśród wszystkich pracowników służby zdrowia zasad profilaktyki i kontroli zakażeń (np. higieny rąk, stosowania kontaktowych środków ostrożności, regularnych profilaktycznych badań przesiewowych oraz zachowania czystości otoczenia) [89].
8. W razie stwierdzenia przypadków nieprzestrzegania wytycznych lub protokołów przez pracowników szpitala należy zapytać ich o powody takiego postępowania i pomóc im zrozumieć, co robią źle [69] [uzgodnione stanowisko ekspertów].
9. Koordynować szpitalne procedury monitorowania zakażeń związanych z opieką zdrowotną poprzez [82,85] [uzgodnione stanowisko ekspertów]:
  - przeprowadzanie punktowych badań epidemiologicznych (ang. Point Prevalence Surveys) umożliwiających szybką ocenę liczby pacjentów z zakażeniami związanymi z opieką zdrowotną w określonym czasie oraz
  - długotrwałe monitorowanie częstości występowania zakażeń związanych z opieką zdrowotną (np. na oddziałach intensywnej opieki medycznej lub z uwzględnieniem określonych rodzajów zakażeń).
10. Korzystać z lokalnych danych dotyczących zakażeń związanych z opieką zdrowotną, wyznaczać lokalne cele i wyszukiwać obszary wymagające dodatkowego wsparcia działań na rzecz profilaktyki i kontroli zakażeń [82,85] [uzgodnione stanowisko ekspertów].
11. Monitorować skuteczność działań zapobiegawczych mających na celu ograniczenie transmisji bakterii opornych na antybiotyki [82,85] [uzgodnione stanowisko ekspertów].
12. Przeprowadzać regularne szkolenia pracowników służby zdrowia w zakresie sposobów wdrażania skutecznych strategii profilaktyki i kontroli zakażeń [82,85] [uzgodnione stanowisko ekspertów].